

*Tolik jsem prochodil vesnic a měst
za svitu slunce a máchovských hvězd
jen prach se usadil ze všech těch cest
ne láska však, bolestný stesk.*

*Tolik jsem zhlédl krajin a tvrzí,
jen v jedné z nich uviděl knihu knih.
Z moudrosti věků, ze všech těch cest
četl jsem slova – Bůh láska jest.*

Josef Pěňčík

ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE

Usnesení č. 15 ze zasedání Zastupitelstva městyse Budišov ze dne 21. 11. 2016

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb, o ochraně osobních údajů. Vypuštěné údaje a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Úřadě městyse Budišov.

Návrh usnesení

zastupitelstvo městyse:

- určuje ověřovateli zápisu Rudolfa Matouška a Pavla Tesaře,
- schvaluje program zasedání zastupitelstva městyse,
- bere na vědomí zápis z jednání rady městyse č. 37–41,
- schvaluje rozpočtové úpravy č. 8/2016,
- schvaluje rozpočtové úpravy č. 9/2016,
- schvaluje zřízení věcného břemene na pozemku p. č. 3516, 3524/53, 3524/63, 3524/111, 4636/2, 3524/112, 3524/116, 3524/117 a 4635 v k. ú. Budišov pro stavbu realizovanou firmou E.ON pod názvem „Budišov – u ZŠ: NN kabelové vedení NN“ – zemní kabel NN, rozpoj. skříně a pojistkové skříně. Jednotná náhrada za zřízení věcného břemene se sjednává ve výši 17 500 Kč. Smlouva o zřízení věcného břemene č.: JI-014330039588/001,
- schvaluje prodej pozemků p. č. st. 695 a p. č. st. 696, každý o výměře 28 m²
- schvaluje záměr prodeje části pozemku p. č. 1674 v k. ú. Budišov,
- schvaluje záměr prodeje části pozemku p. č. 1551/13 v k. ú. Budišov,
- schvaluje složení inventarizačních komisí a jejich proškolení,
- bere na vědomí Návrh rozpočtu na rok 2017 a rozpočtový výhled,
- schvaluje investiční záměr „Půdní vestavba na budově ZŠ“,
- bere na vědomí Výroční zprávu o činnosti školy za školní rok 2015/2016.

Petr Piňos, starosta, Josef Ondráček, místostarosta

Usnesení č. 16 ze zasedání Zastupitelstva městyse Budišov ze dne 13. 12. 2016

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb, o ochraně osobních údajů. Vypuštěné údaje a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Úřadě městyse Budišov.

Návrh usnesení

zastupitelstvo městyse:

- určuje ověřovateli zápisu Hanu Klímovou a RNDr. Zdeňka Macháta,
- schvaluje program zasedání zastupitelstva městyse,
- schvaluje rozpočtové úpravy č. 10/2016,
- pověřuje Radu městyse, aby schvalovala rozpočtová opatření s vazbou na daňové a nedaňové příjmy včetně všech dotací a transferů. Rozpočtové výdaje do 100 000 Kč,
- schvaluje Rozpočet na rok 2017 jako vyrovnaný ve výši 16 900 000 Kč,
- schvaluje rozpočtový výhled vyrovnaný na 2018 a 2019,
- schvaluje záměr prodeje pozemku p. č. st. 320/2, zastavěná plocha a nádvoří o výměře 72 m² včetně stavby č. p. 353 objekt k bydlení a pozemku p. č. 3524/96, ostatní plocha o výměře 210 m², vše v k. ú. Budišov

- schvaluje vstup do Platformy proti hlubinnému úložišti, (hlasování: pro 13, proti 1, zdrželi se 0)
- schvaluje zástupce městyse Budišov do Platformy proti hlubinnému úložišti: Mgr. Smrček, p. starosta, Ing. Dokulil, p. Klímová, RNDr. Machát.

Petr Piňos, starosta, Josef Ondráček, místopředseda

Úpravy v městysi

Plot u zámeckého parku již zdaleka neplní svůj účel. Letos došlo k opravě části plotu, financované z rozpočtu městyse, a další opravy budou následovat. Zástupci městyse věří, že se podaří vše opravit tak, aby park u zámku dostal nejen ochranu před ničením, ale aby se i přispělo k lepšímu vzhledu celého areálu.

K lepšímu vzhledu parku přispěla i bezpečnostní údržba stromů, provedená odbornou firmou Michala Valečička, k čemuž došlo i na budišovském hřbitově a v okolí školy. I zeleň bude městys nadále udržovat a upravovat. Jsou to většinou náročné a nekonečné práce, ale vzhled městyse za onu práci, která byla hrazena rovněž z rozpočtu městyse, určitě stojí.

za zastupitelstvo Petr Piňos

Zámecký plot opět v plné kráse

Parkoviště (za Zahradnictvím Ing. Molnár) a zámecký plot byly zbudovány v roce 2005. Během posledních dvou let bylo vidět, jak se plot začíná vlnit a různě naklánět. Při stavbě plotu byly dřevěné nosné kůly zabetonovány přímo do země. V průběhu let se do kůly dostala vlhkost, která způsobila jejich zahánívání.

Plot před opravou

V roce 2016 rozhodlo vedení obce o opravě. Došlo k vyhotovení nosné kovové pozinkované patky se třmenem a asi 70 nových kůlů, vše na náklady obce. Samotné demontáže, očištění latěk bruskou, zabetonování patek, montáže nových kůlů a poškozených rýglů, včetně nových nátěrů se ujali místní občané Zdeněk Sedláček, Pavel Sedláček a Luboš Adlov, s nimiž byla uzavřena smlouva o dílo.

Po demontáži latěk z nich byl odstraněn bruskou mech a došlo k zarovnání jejich spodků, následovalo odstranění zahnilých kůlů a rýglů. Díky nevlídnému počasí se jednalo o namáhavou práci. Poté následovalo zabetonování třmenů s patkami. Po zaschnutí betonu byly do patek vsazeny nové kůly, které byly zajištěny čtyřmi závrtnými šrouby. Následovalo usazení rýglů a poté jejich celková impregnace. Přišroubováním natřených latěk práce na opravě plotu skončily.

Nyní můžeme spatřit plot, který uzavírá z boku zámecký park, v nové podobě. Stalo se tak díky šťastnému rozhodnutí obce a kvalitní práci, kterou odvedli výše jmenovaní pánové.

Karel Pavlíček, foto Stanislav Bačák

Nová podoba plotu

Usazení nových patek, kůlů a rýglů

Zleva Luboš Adlov, Pavel Sedláček, a Zdeněk Sedláček

Luboš Adlov odbrušuje mech z latěk

Zimní úklid komunikací

Vlastník pozemku má povinnost udržovat pozemek tak, aby sloužil svému účelu. Pro obec to většinou znamená, že má uklízet napadaný sníh z místních komunikací a chodníků v jejím majetku, případně posypávat je tak, aby byly ve schůdném stavu. V Budišově udržují chodníky pro městys Technické služby Budišov a místní komunikace Zemědělské družstvo Budišov.

V letošní hodně zasněžené a mrazivé zimě se jim to opravdu povedlo. Od časného rána byly vždy chodníky uklízeny a sjízdné byly i všechny komunikace.

Mohu porovnávat se situací např. v Třebíči, kam v pracovní dny dojíždím za prací. Tam to zdaleka tak ideální vždycky nebylo.

Myslím, že Technické služby Budišov i naše zemědělské družstvo si za letošní zimu zaslouží pochvalu, takže prostředky z rozpočtu městyse jsou účelně vynaloženy.

Ladislav Dokulil

Milí spoluobčané,

chtěli bychom tímto článkem reagovat na „zaručené zvěsti“, které se vykládají v různých (třeba hospodských) kuloárech v naší obci. Týkají se toho, že někteří zastupitelé v čele s místostarostou nechtějí dát peníze pro místní fotbalisty a ti proto nic nedostávají, což není pravda. A protože Vás v minulém čísle zástupci fotbalistů seznámili

se svým hospodařením, chtěli bychom také my napsat o tom, jak jim přispívá obec ze svého rozpočtu.

Od roku 2012 bylo v rozpočtu odsouhlaseno pro fotbalisty 98 000 Kč na každý rok, od letošního roku se příspěvek zvýšil na 120 000 Kč. Navíc byl v minulém roce schválen mimořádný příspěvek na zavlažování ve výši 80 000 Kč. Technické služby dávají každoroční příspěvek 15 000 Kč za reklamu vyvěšenou na hřišti. Nebudeme hodnotit, zda je to hodně nebo málo, na to má určitě každý z vás i nás jiný názor. Tyto příspěvky odhlasovali všichni zastupitelé včetně nás na radě i zastupitelstvu. Podle našeho názoru městyse musí nejdříve uhradit příspěvky pro ZŠ, MŠ, zaplatit energie, telefony, faktury, chod městyse atd. a teprve potom z toho, co zbude, dát peníze zájmovým organizacím. Pokud jsme se vyjadřovali proti, bylo to spíše s ohledem na platby, které městyse z rozpočtu musí provádět. Jednou z nejvyšších je úvěr za kanalizaci, který se splácí do roku 2024 a tvoří částku cca 3 800 000 Kč ročně. Je nám jasné, že z pohledu rozpočtu je to částka, ale zkuste se na to podívat tak, jako když si donesete domů výplatu a chcete si koupit třeba nové boty. Vzhledem k výplatě to zase není tak vysoká částka, ale až zaplatíte všechno, co musíte, leckdy se na vysněné boty ani nedostane. A také jsou tu ostatní organizace, které pravidelně peníze nemají a musí si o každou, byť nepatrnou, částku žádat.

Na závěr bychom chtěli popřát našim fotbalistům stejně dobré výkony jako doposud a ujistit je, že proti nim v žádném případě nejsme zaujati. Jen jsme chtěli uvést věci na správnou rovinu a bránit se tak pomlouvám.

místostarosta Josef Ondráček, zastupitelé Veronika Ležáková a Pavel Tesař

Spolek Zdravý domov Vysočina a obce lokality Horka
zvou občany na letošní ročník celorepublikového

DNE PROTI ÚLOŽIŠTI

v sobotu **22. 4. 2017.**

Start ve 13–14 hodin bude na obvyklých místech
(v Budišově Večerka u Pavlasů).

Pozvánku s programem a mapou pro pěší i cyklisty
najdete v dubnu ve svých poštovních schránkách
a na internetových stránkách městyse Budišov.

_____ 1. 4. _____

Přečteno

ovladovna (Nemocnice Bohunice, Brno) – Word nabízí sladovna

zásilkovna (žel. stanice Třebíč) – Word nenabízí nic

usouvztažnění (Naše řeč, ročník 86–2003, číslo 2) – Word nepodtrhl

ZPRÁVY

Vánoční koncert

Ani patnáctistupňový mráz neodradil 6. ledna asi sto padesát návštěvníků od vánočního koncertu v budišovském kostele Nanebevzetí p. Marie a sv. Gotharda. Nutno dodat, že neodradil ani folklórní soubor z Charvátské Nové Vsi, rodiště budišovského faráře P. Jiřího Polacha.

V kostele bylo přece jenom o poznání tepleji než venku, ale to nic neměnilo na tom, že zvláště pro muzikanty se jednalo o náročnou záležitost.

Zajímavá úprava lidových písní na pomezí folku, popu a jazzu mnohé překvapila, stejně jako muzikálové úpravy písní se známých filmů. Třešničkou na dortu byl sólový zpěv podpořený výkonem celého souboru.

Závěrečná píseň postupně zvedla všechny z lavic a kostelem se neslo mohutné společné „Narodil se Kristus Pán, veselme se“.

Charvátcané se u nás představili již podruhé, poprvé s Rybovou Vánoční mší. Pokaždé to byl silný zážitek a my se již nyní těšíme na další setkání.

Karel Pavlíček, foto Stanislav Bačák

Tříkrálová sbírka

proběhla letos v naší farnosti v sobotu 7. ledna. Do ulic se vydalo 14 skupinek koledníků se svými vedoucími. V Budišově jich chodilo 5, v Nárarnči 3 a v ostatních obcích po jedné skupince. Celkem koledníci vybrali 82 477 Kč, což je v historii konání sbírky rekordní částka. Děkujeme všem, kdo do pokladniček přispěli a zasloužili se o tak skvělý výsledek, i všem koledníkům, kteří to v letošním mrazivém počasí neměli jednoduché. Za všech 17 ročníků se vybralo 1 149 750 Kč.

Ing. Jana Švaříčková

obec	Kč	na obyv.
Budišov	26 132	21,81
Hodov	15 510	49,87
Kamenná	12 450	59,29
Nárarnec	9 770	28,16
Studnice	6 770	47,34
Rohy	4 605	40,75
farnost	75 237	32,40
Kojatín	4 440	55,50
Valdíkuv	2 800	26,17
CELKEM	82 477	32,87

foto Stanislav Bačák

Do Třebíče přijel vlak

To nebyla tak běžná událost.

Dne 28. února 2017 skončila dlouhodobá výluka na železniční trati 240 Brno – Okříšky mezi stanicemi Náměšř nad Oslavou – Studenec – Vladislav zast. – Třebíč – Krahulov. Cestující z Budišova do Brna se však nemají předčasně radovat. Od 1. března 2017 začala výluka na stejné trati v úseku Zastávka u Brna – Vysoké Popovice – Rapotice – Kralice nad Oslavou – Náměšř nad Oslavou.

Skončit má údajně na konci června 2017, ale z dosavadních zkušeností je třeba očekávat, že to bude asi až v srpnu, nebo také později.

Ladislav Dokulil

Z kalendáře farností Budišov a Pyšel

	Budišov	Pyšel	
Ne 9. 4.	14.00–15.30	15.45–16.30	svátost smíření
Čt 13. 4.	19.00	17.00	Zelený čtvrtek
Pá 14. 4.	15.00	17.00	Velký pátek
So 15. 4.		20.30	vigilie Zmrtvýchvstání Páně Pyšel
Ne 16. 4.	4.30		vigilie Zmrtvýchvstání Páně Budišov
Ne 16. 4.		9.00	slavnost Zmrtvýchvstání Páně Pyšel
Po 17. 4.	8.00	10.00	Pondělí velikonoční
So 13. 5.			14.00 poutní mše sv. Studnice
So 10. 6.	14.00		Farní den
Ne 6. 8.			11.15 poutní mše sv. Pozďatín
Ne 13. 8.	8.00	10.00	poutní mše sv. Nanebevzetí P. Marie
So 19. 8.			11.00 poutní mše sv. Rohy, setk. rodáků

Změna začátků vyhrazena, sledujte stránky farností Budišov a Pyšel

www.budisov.farnost.cz

_____ 1. 4. _____

Palindromy

To jsou např. tyto: děd, krk, mám, kajak, lapal, ležel, radar, rotor
Nejdelší české: nepochopen, nepotopen, nezasazen, nezařazen

Tuto hříčku z palindromů lze číst ve všech šestnácti směrech a vždy dává stejný smysl:

SUK URÝP PÝRU KUS
URÝP SUK KUS PÝRU
PÝRU KUS SUK URÝP
KUS PÝRU URÝP SUK

(autor Josef Wimmer, Benešov nad Černou)
(Já mákem smekám, áj! – L. D.)

Na této stránce najdete přes patnáct set palindromů:

<http://vladaspada.sweb.cz/PALINDROMY/Teleci-v-separe.html>

Oslavy 65. výročí otevření školy

K této události se ještě vrátíme. V příštím čísle zpravodaje bude více prostoru k popisu i zobrazení toho, co se dělo v Základní škole Budišov v sobotu 11. března 2017. Dva týdny po uzávěrce teď jen telegraficky:

Zahájili v kulturním sále ředitel školy Mgr. Milan Procházka (vlevo) a starosta Budišova Petr Piňos. Poté vystoupili žáci školy s Horáckými písněmi.

Nechyběly ani divadelní scénky Růžena Bé (obr.) a O Šípkové Růžence, hudební pásmo kroužku Domino a v učebně kytarový kroužek žáků školy.

V tělocvičně proběhly ukázky bojového umění Taekwon-Do (na obr. Tomáš Molnár), předtančení i ukázky gymnastiky a tanců.

Návštěvníci (bývalí žáci školy, bývalí učitelé, bývalí ředitelé a další zájemci o budišovskou školu) si mohli prohlédnout učebny s mnohými výstavkami a ukázkami a zejména historií školy, přičemž největšímu zájmu se těšila tzv. relaxační učebna s výstavou dobových kronik, fotoknih a jiných dokumentů.

Jeden z dokumentů také vytvořila pro tuto příležitost (pravidelná přispěvatelka našeho zpravodaje) Mgr. Jana Janová s názvem „1952–2017 Základní škola Budišov 65. výročí otevření školy“. Ke zpracování rozsáhlého množství historických dokumentů a fotografií měla nesmírně málo času, takže zaslouží upřímný obdiv naší redakce (víme, o čem je řeč). Uznání a poděkování patří i organizátorům a sponzorům celé úspěšné akce.

Uvítání bývalého ředitele školy PaedDr. Michala Scigiela (vpravo)

Ladislav Dokulil

Z HISTORIE

Z historie budišovské školy XXV, ročník 1957

6. A, šk. r. 1968/69, třídní učitel Eduard Rambousek

Klečící, první řada zleva: Vladimír Vrba, Luboš Švihálek, Stanislav Fila, Drahoslav Pavlíček, Josef Krčál, Josef Žák a Karel Kašpar

Sedící, druhá řada zleva: Milada Šoukalová, Hana Komárková, Marie Mejzlíková, Marie Nováčková, Hana Tůmová, Hana Štromajerová, Jana Robotková, Vlasta Tůmová a Helena Rousová

Stojící, třetí řada zleva: Josef Robotka, Miroslav Vít, Ladislav Otoupal, Jan Pavlíček, Miloš Vávra, Marie Klímová, Marie Pospíšilová, Marie Mejzlíková a Alena Hanzlová

Horní, čtvrtá řada zleva: Eduard Rambousek, František Zedníček, Petr Hrádek, Josef Mejzlík, Jaroslav Tůma, Luboš Neumann, Milan Machovský, Jan Joch, Josef Mrňa a František Komínek

Spolužáky určil Josef Mrňa

Sedící zleva: Bohumil Kubín, Marie Nováčková, Marie Pospíšilová, Hana Štromajerová, Helena Rousová, Hana Tůmová a Jan Joch

Stojící zleva: Ladislav Otoupal, Miloš Vávra, Josef Mrňa, Vladimír Vrba, Josef Krčál, Drahoslav Pavlíček, Karel Kašpar a Jan Pavlíček

_____1. 4. _____

Zajímavá příjmení v České republice

Skočdopole, Vítámvás, Přinesdomů, Nechod'domů, Rádsetoulal, Hrejsemnou, Nejezchleba, Nehněvajsa, Osolsobě, Vosolil, Platon, Sokrates, Napoleone, Washington, Kennedy, Trump, Sinclair, Gates, Doyle, Watson, Dempsey, Cody, May, London, Presley, Jones, Lennon, McCartney, Harrison, Starkey, Starr, Best, Eusebio, Nastase, Eccleston, Pondělek, Ponděla, Pondělíček, Úterská, Středa, Čtvrtek, Pátek, Sobota, Neděle, Neděla, Den, Week, Měsíc, Měsíček, Rok, Jaro, Leto, Podzimek, Zima, Leden, Únar, Března, Březenská, Duben, Květen, Máj, Červen, Červenec, Srpoň, Zářický, Oktábec, Listopad, Prosenc, Budiš(170×), Budišová (146×), Budišová-Švandová (1×), Budišcapoušková (1×).

V budišovské škole jsem také učil

Vím, je to trochu nadsazené vyjádření a nelze jej brát příliš vážně (zpravodaj vychází 1. dubna). Nicméně, jakási forma výuky v tzv. „počítačovém“ kroužku v budišovské škole určitě probíhala (i když jsem si někdy nebyl jist, jestli já učím něčemu žáky školy, nebo oni učí mě). Všechno to vzniklo v roce 1989 z iniciativy učitele matematiky Josefa Suchánka, který mě přesvědčil, abych se ujal „vedení“ toho kroužku, ačkoliv sám asi (spolu se mnou) mnoho nevěřil v úspěch takového snažení. Sdělovací technika byla v té době oborem poněkud exotickým. Internet měl do Česka přijít až za 3 roky a ještě pořád byl problém sehnat obyčejnou telefonní linku. Ale měl jsem ve škole syna a další zájemci nedali na sebe dlouho čekat, a tak to začalo.

„Počítače“ byly v té době ještě v plenkách a komunikace s nimi se tehdy omezovala téměř výhradně na hry. Ty se samozřejmě v tehdejší provizorní „počítačové učebně“ také provozovaly (jak jinak získat dostatek zájemců o zdánlivě nezáživnou činnost po vyučování), ale snažili jsme se ovládnout i základy programování. V té době byl nejpoužívanější jazyk BASIC, který už mezi lidem byl poměrně známý (dcera se mě tenkrát ptala, co to je za zpěvačku ta Bejziková). Ale výrazy jako informatika, software, aplikovaná kybernetika a další byly vlastní jen počítačovým expertům a na tehdy existujících kancelářských počítačích se skutečně „jen“ počítalo.

V televizi toho moc nebylo. Pamatuji si, že vznikla snaha naučit diváky programovat na počítači ZX Spectrum. Odvysílali první díl nového seriálu, kde ukázali, jak počítač vypadá, a naučili zájemce jeden příkaz „BORDER“ (určující vzhled plochy monitoru), který neměl s Basicem zhora nic společného. Dalšího dílu jsme se již nedočkali.

„Železo“ v oné době spočívalo zejména v počítačích Sinclair ZX81, ZX Spectrum, Atari 800, Commodore C64, případně Sord M5. Ve škole ale byly k dispozici poslední výkřiky československé techniky PMD 85 (Piešťanský mikropočítač displejový), IQ 151 a asi i další (všechny si už nepamatuji – je to téměř třicet let). V práci (středisko geodézie) jsme měli PMDěčko – a taky jsme na to koukali jako na zjevení. Ale už jsme na něm zkoušeli i něco programovat, takže jsem v kroužku byl vždycky o pověstný krok napřed (málokdy o víc), což je údajně pro výuku výhodné. Člověk si to ještě pamatuje a umí to dobře vysvětlit někomu, kdo je stejná „lama“ jako on sám. Přitom jsem se o práci na počítačích i já nemálo dozvěděl.

Tehdy jsme si ani já, a možná ani pan učitel, nedokázali představit, kam to dospěje. Jen jsme podvědomě cítili, že to jednou bude k něčemu. A je. Minimálně tři členové tehdejšího kroužku včetně mého syna se dnes živí prací v informatice. V budišovské škole jsou již desítky let k dispozici moderní počítačové učebny a nikdo dnes nepovažuje informatiku za exotiku. Ostatně, i pan Mgr. Suchánek ji ve škole vyučoval.

Ladislav Dokulil

25 let českého internetu

V únoru jsme oslavili 25 let internetu v Česku. Není možné říci, kdy přesně dorazil internet do Budišova, neboť první připojení probíhala prostřednictvím veřejné telefonní sítě (za monopolu Telecomu). Kdo v naší obci stáhl první stránku z internetu, se asi

nedožvíme (možná by se mohli ozvat naši čtenáři, jestli si pamatují ono datum, kdy se poprvé dočkali kompletního zobrazení první informace z www).

První bezdrátové připojení realizovaly v Budišově třebíčské firmy Envinet z Třebíče a Luboš Hutař z Třebíče-Budíkovíc (Mirovka.cz). Síť Envinetu převzala později firma Jaronet.cz.

Historie internetu v České Republice:

- 1992 13. února došlo na fakultě elektrotechnické ČVUT k propojení české akademické sítě s internetem (rychlost 9,6 kb/s, později na pevné lince 19,2 kb/s).
- 1995 Připojení mimo akademické instituce. Zrušena doména cs, zavedena doména cz.
- 1996 V dubnu spustil spisovatel Ondřej Neff první internetový český deník Neviditelný pes. Ivo Lukačovič založil katalog internetových stránek na adrese Seznam.cz.
- 1997 Založení portálu Atlas.cz. Zpřístupnění obchodního rejstříku.
- 1998 První internetové bankovníctví v Česku (eBanka). Spuštěn iDnes.cz, Týden.cz a Novinky.cz. Vznik Google.
- 1999 Vznik internetových stránek mikroregionu Horácko s obsahem obce Budišov i ostatních obcí mikroregionu.** Registrace domény horacko.cz na návrh Ing. Jiřího Horta z Hodova. Počet zaregistrovaných domén 2. řádu v Česku byl v březnu 25 240.
- 2000 Zahájen provoz vlastních internetových stránek obce Budišov. Dokončena počítačová síť s připojením na internet v Základní škole Budišov. První e-shop Alza.cz. Počet domén v Česku v dubnu 43 400.
- 2001 Vznik encyklopedie Wikipedia.
- 2002 Připojení budišovského obecního úřadu a obecní knihovny k internetu, probíhalo školení pracovníků pro práci s internetem. V knihovně vzniklo připojení na internet pro veřejnost.** Česká verze Wikipedie v provozu.
- 2003 Veřejný internet kromě knihovny přístupný i ve škole. Stránky mikroregionu Horácko získaly v březnu 3. místo v rámci kraje Vysočina v soutěži internetových stránek obcí a regionů Zlatý erb. Eurotel spustil paušální neomezené připojení k internetu.
- 2004 Rozšíření Facebooku.
- 2005 Vznik Youtube.
- 2006 Vznik Twitteru. V září spuštěno první televizní vysílání přes internet. V říjnu vznikla česká pobočka Google.
- 2007 Běžná rychlost připojení v domácnostech 2 Mbit/s
- 2010 Více než 50 % českých domácností připojeno na internet.
- 2016 Připojeno více než 75 % domácností.
- 2017 Počet domén .cz v únoru 1 294 000.

Dnes provozují bezdrátové připojení v Budišově poskytovatelé Econsulting (sever Třebíčska), Jaronet (kraj Vysočina), UNET.cz (Kamil Hugo – Žďársko), MIDGARD Networks (Třebíčsko, Brno), Mirovka.net (sever Třebíčska), NOVANET Systems (Třebíčsko) a další. Monopol kabelového připojení nezmiňujeme.

Ladislav Dokulil

Zapomenutý polní kříž

Před několika lety jsem se snažil zmapovat všechny polní kříže v okolí Budišova. Měl jsem pocit, že jsou všechny, před nedávnem jsem zjistil, že tomu tak není. Při jedné ze zimních procházek, kdy pole v okolí silnice ještě přikrývala vrstva sněhu a krajina dávala vyniknout ostrůvkům v polích, jsem jeden zapomenutý objevil.

Při silnici z Budišova do Kojatína jsem si v dále všiml polního kříže, který stojí nedaleko železniční tratě. Dostat se k němu bylo nad moje síly. Zasněžená pole byla prakticky neschůdná. Jediná cesta, jak se k neznámému kříži dostat a zdokumentovat jej, byla po železniční trati. Nakonec se to podařilo díky mému kamarádovi Lojzovi Lisému, který kříž vyfotil. Na základě fotografií s vybledlou podobiznou a několika nezřetelnými písmeny jsem mohl začít pátrat.

Z budišovské kroniky se mi podařilo zjistit, že se jedná o kamenný kříž rodiny Dobrovolných, která jej nechala postavit na památku Václava Dobrovolného, který padl v Rusku. V kronice byl naštěstí zapsán text, dnes již na kříži vybledlý.

Tento kříž je postaven ke cti a chvále Boží na památku Václava Dobrovolného, jenž padl na ruském bojišti 18. listopadu ve stáří 23 let. Vzdálen jsi tam v cizím kraji, kde svou hudbu zloby hrály, tam, kdes věrně bojoval, tam, kdes svůj také život dal. Voláme ti v zemi dálnou, v nebesích tam na shledanou.

Kříž byl postaven v roce 1924 v místech, kde stával kříž Krčálův, který byl odstraněn. Ten měl nápis: *Ke cti a chvále Boží postavili manželé Fr. a Josefa Krčál z Budišova roku 1890.*

Při dalším pátrání jsem zjistil, že podobizna Václava Dobrovolného je na pomníku padlým v budišovském parku. Díky pečlivosti tehdejšího kronikáře se mi podařilo zjistit něco bližšího o Václavu Dobrovolném.

Narodil se 6. 9. 1891 v Budišově č.p. 21 (v současné době dům již není v majetku rodiny Dobrovolných). Vyučil se obuvníkem. K odvodu šel v roce 1912. Dne 3. 8. 1914 narukoval k 81. pěšímu pluku. Při dobývání Parkoscovice (ruské bojiště) zemřel na následky těžkého zranění dne 17. 11. 1914.

Dnes již sníh zmizel a kříž Dobrovolných jakoby splynul s čerstvě rozoranou zemí. Zemí, v níž nebylo dopřáno Václavu Dobrovolnému spočinout.

Karel Pavlíček

Fotografie z archívu

Při procházení svého archívu se mi dostala do rukou zajímavá fotografie. Jsou na ní hoši a děvčata v krojích. Fotografie není datovaná a není z ní patrné ani kde byla pořízena, s tím, že se dá předpokládat, že vznikla v Budišově. Na základě porovnání podoby pana učitele, stojícího vzadu, s jinými fotografiemi, lze dobu vzniku této fotografie přiřadit k roku 1905.

Vzhledem k tomu, že se jedná o kvalitní snímek, na kterém mě zaujaly především kroje, v naší obci nevídané, oslovil jsem naše přátele Janu a Lubomíra Strnadovi z Rohů, dlouholeté členy národopisného souboru Třebíččan, s prosbou o popis těchto krojů. Obratem mně odpověděli a jednotlivé části krojů popsali.

Pane Pavlíčku,

dívčí kroje na fotografii se v podstatě moc neliší od těch dřívějších z Třebíčanu, vzadu stojící muž má beranici, nebo může být také vydrovka. Vydrovky nosili ke slavnostnímu stejnokroji také členové cechu řeznického, je to vlastně půlka beranice s červeným dýnkem, ty jsou také u kroje Třebíčanu.

Ti mladí chlapi jsou zřejmě pasáčci, proto mají klobouky a na nohou krbce. Chlapci měli kalhoty v barvě hnědé, žluté, nebo běžové, protože původně bývaly z vydělané jemné koziny a říkalo se jim koženice, nebo ovčí kůže, dnes je to dyftýn. Vesty chlapců bývaly různé barvy, od černé, tmavě modré až po tmavší zelenou, prostě dle oblasti a chuti

a byly různě vyšívané s obšívkou knoflíkových dírek. Dlouhé kalhoty měli zastrčené přímo do holínek nebo měli bílé punčochy a černé polobotky.

Děvčata mají vyšívané rukávy košil a také vyšívané límce (krejzle), živůtky (šněrovačky) tmavomodré vyšívané, naprosto odpovídají těm, které byly dříve v Třebíčanu (původní kroje ušité dle krojů z Velkého Meziříčí, ze souboru, který založil a vedl Stanislav Vodička), sukně byly brokátové, nebo po domácku tkané vlněné, nebo také bavlněné pracovní a bílé punčochy. Na hlavách mají dívky šátky uvázané dozadu, rovněž shoda. Na sukních zástěry lemované krajkou a mohly být i vyšívané, boty černé na nízkém podpatku, muži nosili černé holínky. Děvčata kromě šátků mívala také na hlavě různé věnečky, dle roční doby (dožínky, jaro) a úprava vlasů bývala obyčejně do copů.

Luboš a Jenka Strnadovi

Soubor Třebíččan, původní kroje, vpravo manželé Strnadovi

_____ 1. 4. _____

Nejdelší slova

v Česku: nejnezapamatovatelnějšího, nejnevykrytalizovatelnějšími
nejneobhospodařovatelnějšími, nejneosamostatňovatelnějšími
nejnevykrytalizovatelnějšího, nejnerestrukturalizovatelnějšími
nejnezpravděpodobnostňovatelnějšími,
nejnezdevětašedesátoroznásobovatelnějšími

na světě (švédské): nordöstersjökustartilleriflygspaningssimulatoranlaggsmaterial-
underhallsuppföljningssystemdiskussionsinaggsförberedelse

Z BUDIŠOVA A OKOLÍ

Základní škola Budišov

Školní rok se přehoupł do své druhé půle, žáci obdrželi svá vysvědčení a devátáci se připravují na to, aby úspěšně zvládli zkoušky na další školu. Třebaže máme spoustu povinností kolem učení, zbývá nám čas i na jiné aktivity. A že jich zažíváme habaděj, o tom Vás mohou přesvědčit následující příspěvky.

Budišovský tukan

Čtvrtý ročník pěvecké soutěže jednotlivců a duet pod názvem Budišovský tukan se uskutečnil ve čtvrtek 10. listopadu 2016 v relaxační učebně. Do letošního ročníku se přihlásilo 33 interpretů ve všech věkových kategoriích. Celému klání přihlížela odborná porota ve složení Milan Procházka, Zdeňka Maloušková a Olga Ondráčková, která určila vítěze na prvním až třetím místě a rozdala čestná uznání.

Medové snídaně

14. listopadu zažili žáci prvního stupně snídani či svačinku trochu jinak – pojedli chléb namazaný máslem a medem. Někteří jedli chléb s medem poprvé v životě. K jídlu jim zkušená včelařka vyprávěla o včelkách a medu.

Do školek a škol zavádí tyto medové snídaně ministerstvo zemědělství. Děti během nich navštíví včelař, který jim vysvětlí, jak se med zpracovává. Česko se inspirovalo ve Slovinsku, kde akci pořádají každoročně už osm let. Cílem je podporovat zdravý životní styl, do něhož snídaně jednoznačně patří, propagovat kvalitní potraviny, především med,

jako potravinu přírodního charakteru, informovat o včelařství, jako samostatném profesionálním oboru, a o významu chovu včel pro zemědělství a zachování biodiverzity krajiny.

Plavání pro 3. a 4. třídu

Žáci 3. a 4. třídy se od září do listopadu účastnili plaveckého výcviku v Třebíči v aquaparku Laguna. Všechny děti poctivě trénovaly a udělaly obrovský pokrok. V hodinách plavání si vyzkoušely různé plavecké styly, využívaly pomůcky a dokonce chodily po vodě. Moc se jim líbilo, když navštívily aquapark, relaxovaly tam ve vířivce, plavaly proti proudu a zapluly do jeskyně, kde pozorovaly rybičky.

Adventní tvoření

V úterý 22. 11. 2016 proběhlo na naší škole adventní tvoření. Advent je obdobím, kdy se připravujeme na Vánoce. Žáci prvního i druhého stupně vyráběli za pomoci učitelů nejrůznější vánoční dekorace. Během adventního tvoření panovala v jednotlivých třídách velmi příjemná pracovní atmosféra.

Vánoční jarmark

S příchodem blížícího se adventu jsme jako každoročně uspořádali vánoční jarmark, který se konal ve čtvrtek 24. 11. 2016. Předvánoční čas nám zpříjemnil pan Stanislav Juhas, který nám ukázal obrábění dřeva tradičními technikami. Paní Renata Dušovská nám navodila vánoční náladu ukázkami a možností si vyrobit dekoraci z papíru a manželé Bártovi připravili prodejní nabídku perníčků.

Žáci se svými učiteli připravili pro návštěvníky dekorace s vánoční tematikou a zazpívali koledy s kytarovým doprovodem. Podával se vánoční punč, káva a štola.

Čertovské dopoledne

Naši deváťáci si připravili pro žáky 1. stupně dopoledne plné zážitků, her a tvoření. Převlékli se do kostýmů čertů, andělů a Mikuláše. Dětem zazpívali, přednesli básničky, trochu je postrašili, a pak si s nimi hráli, povídali, četli z knížek, skládali puzzle, vyráběli zápich, skákali v pytlí a dělali spoustu dalších zajímavých aktivit.

Vánoční besídka

Ve čtvrtek 15. 12. se v sále při ZŠ uskutečnila již tradiční vánoční besídka. Žáci z jednotlivých tříd nacvičili krátká vystoupení, která byla v druhé části doplněna vánočním koncertem. Akci navštívila spousta diváků a všichni odcházeli spokojeni a příjemně vánočně naladěni.

Školní ples

V sobotu 21. 1. jste mohli v naší škole navštívit další školní ples. Věříme, že kdo přišel, nelitoval a dobře se bavil. Děkujeme všem sponzorům za dary do tomboly a žákům školy, kteří také na některé z nich přispěli. Těšíme se na vás opět za rok.

Čertovské dopoledne

Školní ples

Den rekordů

Děti 1. stupně si užily různých sportovních disciplín v průběhu dopoledne a na žáky 2. stupně čekaly netradiční úkoly během odpoledního vyučování. Na dětech bylo vidět, že je to baví a jejich zápal pro věc pro nás byl největším poděkováním.

Třet'áci na Ostrůvku

V pondělí 30. ledna se vydali naši třet'áci vlakem na exkurzi do střediska ekologické výchovy Ostrůvek ve Velkém Meziříčí. Tématem výukového programu bylo Mléko a jeho podoby. Děti si povídaly o zvířátkách, která nám mléko dávají, o produktech, jenž se z mléka vyrábí. Dokonce si ochutnaly podmáslí, syrovátku, mléko kravské i kozí. Třet'áci si sami vyrobili podmáslí, tvaroh i sýr, vše se jim moc povedlo a zaslouží velkou pochvalu, protože spolupracovali moc pěkně a den si, i přes velký mráz venku, moc užili.

Lyžařský výcvikový kurz pro 1. stupeň

Ve dnech 6.–8. 2. 2017 se uskutečnil lyžařský výcvikový kurz pro žáky prvního stupně ve Velkém Meziříčí na Fajtově kopci. Kurzu se zúčastnilo 45 dětí a čtyři učitelé. Velký pokrok v lyžařských dovednostech zaznamenali zejména nejmenší lyžaři a úplní začátečníci. Na rozdíl od minulých let se na kurz odjíždělo až v 10:30 a žáci zameškali tak minimum hodin.

Slavnost čtení

18. 1. 2017 se v 1. A slavnostně sešli prvňáčci se svými rodiči, prarodiči i sourozenci, aby všem předvedli, jak již ovládají všechna písmenka. Poprvé před veřejností přečetli celou pohádku a povídali si o ní. Rozloučili se také s tužkou, která byla jejich velkou kamarádkou a oporou při prvním psaní. Připili si dětským šampusem na „opravdové psaní“ perem a další školní úspěchy. Vyvrcholením celé slavnosti bylo nakrojení písmenkového dortu, který upekla jedna maminka.

Všichni měli radost ze společně prožité hodinky, která ukázala, jak jsou děti bystré, pohotové, veselé a šikovné. Jak se rády pochlubí svými úspěchy. Předvedly, že mají zájem o nové poznatky a učení, i když cesta k nim nebývá vždy lehká. Velké poděkování patří i rodičům, kteří se aktivně do dění ve třídě zapojili. Svým zájmem přispěli k pěkné atmosféře při Slavnosti čtení.

Táto – pojd' si hrát!

Že nechodí tatínci do školy rádi? Kdo to kdy slyšel? Ve středu 15. 2. jich byla plná škola. Sešli se společně se svými dětmi z prvních a druhých ročníků, aby si společně hráli – tedy spíše stavěli ze stavebnice ROTO. Kreativnost rodičů byla neomezená. Tatínci vymýšleli náhradní díly, šroubovali nešroubovatelné, přetvářeli díly a předháněli se v tom, komu se podaří originálnější model aut, traktorů či jeřábů. Děti jim vydatně pomáhaly, nosily jim nejen náhradní díly, ale i občerstvení. Z atmosféry bylo patrné, že se všichni bavili. K dobré náladě pomáhala i děvčata ze šestých ročníků, která si zahrála na hostesky. Největším přínosem bylo, že do školy přišly i celé rodiny, táta, máma, sourozenci. No, bylo nás kolem šedesáti. A už se všichni těšíme, že si táta zas přijde do školy hrát.

Týden s angličtinou

Stejně jako loňský školní rok se žáci mohli účastnit kurzu, kdy každý den měli šest vyučovacích hodin s rodilou mluvčí. Tentokrát to byla lektorka z Anglie Annabelle

Goode. Opět si mohli zkusit, jaké je to využít svoje dosavadní znalosti a dovednosti z cizího jazyka. Nemohli spoléhat na to, že když už neví jak dál, sklouznou do českého jazyka a někdo jim porozumí. Paní lektorka totiž téměř vůbec česky nerozuměla.

Za kolektiv pedagogů ZŠ Budišov přejí krásné jarní dny a naši škole přejí příjemné prožití oslav 65. výročí od otevření budovy školy, které si v tomto školním roce připomínáme.

Jana Janová

www.zsbudisov.cz

Jak vzniká obecní zpravodaj 4 – před tiskem (éra lámací neboli sysifovská-2)

Závažná chyba v tisku se objeví až po vytištění celého nákladu – při prvním otevření náhodné stránky jednoho z hotových výtisků převzatých z tiskárny k distribuci.

(Z Murphyho tiskových zákonů)

Tento miniseriál má čtenářům přiblížit vznik časopisu, jež vytvářejí neprofesionálové, kteří se snaží (přirozeně marně) co nejvíce přiblížit těm, kteří se tvořením periodik žijí.

Zpravodaj už je téměř hotový. Texty jsou zdánlivě opravené, fotografie jsou zdánlivě kompletní, takže proto, abychom s tím mohli nastoupit na tiskárnu, chybí „jen“ jedno (dvě,... tři...), no je to třeba dodělat.

Texty se tematicky roztrídí do kapitol, přidají se fotky – a můžeme lámat.

Nemůžeme.

Když to všechno seřadíme, plácáme obrázky tam, kde se k textu hodí, a začneme vytvářet potřebný počet stran (nejlépe dělitelný osmi), tak to nezalomíme. Obrázky

polezou na stránku, kde je nechceme, a začne vznikat dokument plný parchantů (vysvětleno minule).

Takže to celé zahodíme a začneme od první strany. Protože máme jednotnou obálku, nemáme titulku (titulní stranu), čímž je o jednu nesnáz méně (bohužel o tu poslední).

Seřadíme text první kapitoly, občas během lámání něco přehodíme, žonglujeme s obrázky a snažíme se je dostat co nejlíže textu, ke kterému patří (nebo si to alespoň myslíme). Obrázky na půl strany pokud možno typu *landscape* neboli na šířku umístíme poměrně jednoduše přerušením textu. Obrázky typu *portrait* neboli na výšku dáváme na celou stránku, pokud to rozlišení fotografie snese. Jestli ne, nebo je obrázek jednoduchý, vložíme jej do textu. Obrázky čtvercového formátu použít nelze. Ale i ty tam nakonec nějak vrazíme. Přitom všem se eskamotérsky snažíme, aby nám nezůstala na žádné stránce ani vdova, ani sirotek (vysvětleno minule), ani větší spodní okraj prázdný. Některé fotografie lze v případě potřeby vyměnit v pořadí. Některé obrázky je třeba doplnit popisy, zejména v případě, že vyšly dále od textu, ke kterému patří (což je téměř vždy). Když takto „dáme“ celou kapitolu, zjistíme, že jako celek nedává smysl. Takže to všechno přehodíme, nebo uděláme znovu.

Další podstatná kapitola by měla začínat na nové stránce. Můžeme s úspěchem očekávat, že ta předchozí kapitola skončila na vrchu poslední strany, ne snad přímo parchantem (no...), ale třeba několika řádky. Když máme štěstí, je to tak půl strany. Můžeme ještě něco doplnit, vypustit, přesunout, prostrkat, zmenšit mezery mezi články, anebo použít kategorii „pro volné místo“. Až to máme celé hotové, zjistíme, že nám tam chybí nadpis, jméno autora, nebo popis obrázku. Zalamujeme znovu.

Až máme hotovy všechny kapitoly, doplníme obsah, což se většinou nesetká s problémy. A zjistíme, že počet hotových zalomených stran je o jednu (nebo dvě) větší, než číslo dělitelné osmi. Pak je třeba krátit. Pokud je tento počet menší, můžeme na vhodné místo vložit vakát (prázdnou stránku nebo list), nebo ještě něco přidat. Můžeme to předat závěrečným kontrolám, které mají jen malý význam, protože závažná chyba... (viz motto v záhlaví). Myslíme-li si, že je zkontrolováno, můžeme s tím do tiskárny.

To si ale také jenom myslíme, protože se v této chvíli často objeví jednoznačně důležitý text nebo fotografie, které omylem vypadly, ale v žádném případě nesmí v tomto čísle chybět. Zdá se dokonce, že bez toho příspěvku by určitě nebyl zpravodaj úplný. Vyhodíme, co jsme přidali, a text tam ještě dáme.

A zalamujeme.

A ačkoliv to tak nevypadá, nakonec je to hotové a číslo jde do tisku.

Uff.

Ladislav Dokulil

P. S.: Samozřejmě, většinu popsaných problémů odstraňuje software, který používají zmínění profesionálové, ale ten nemáme a ani bychom jej neuměli používat.

L. D.

Střížov – dva křížové kameny

Jednu z prvních jízd do Střížova jsem podnikl začátkem května, v roce 2008. Vzpomínám, že když jsem jel po silnici do Vladislavi, která se drží řeky Jihlavy, že mne docela mrzly ruce. Z Vladislavi jsem to vzal zkratkou na Střížov. Když jsem projížděl úvozem, na mezích už byly vidět první jarní květiny.

Kousek před Střížovem, už u silnice, stojí po pravé straně zajímavý kříž. Znáám ho, ale chtěl jsem si zapsat zajímavý text, který se mi moc líbil: „Ke cti a slávě boží na paměť rodu Doležalů, žijícího ve Střížově od roku 1685.“

Při opisování textu jsem zaznamenal nevrlý, podrážděný bzukot čmeláka. Chvilí jsem ho pozoroval, jak doráží na krásné karafiáty, které byly ve váze u paty kříže. Bohužel nepochopil, že nádherné květy jsou umělé, vyrobené z plastu. Ve Střížově jsem se chtěl podívat na dva křížové kameny, které jsem zatím znal jen z literatury. J. F. Svoboda ve sborníku Okolí horácké osady (1937), na straně 11 a 12 píše: „Památné kameny. Nejstarší z nich jsou při kostelích v Mostišticích (VM) jeden, ve Vítochově (B) pět a ve Střížově (Tř) tři. Jsou nyní ve dlažbě a můžeme se jen domnívat, že označovaly původně místo pohřbu nějaké význačnější osobnosti (snad duchovního). Kladou se povšechně do 13. stol., tedy do počátků historického osídlení tohoto kraje. Pravděpodobnější bylo by na Horácku jistě století následující. Naprosto ovšem je vyloučená časná doba Cyrilo-Methodějská, protože kraj tento tehdy osídlen nebyl.“

K těm starým křížovým kamenům (zřejmě náhrobním) určitě patří kámen, který se nachází v dlažbě kostela svatého Jiljí ve Střížově. Jeho rozměry jsou asi 135×56 cm. Materiál je pravděpodobně žula.

Kromě zprávy J. F. Svobody je v mém archivu drobná kresba kamene, kterou pořídil 22. 4. 1951 pan František Peštál st. (1903–1977). Ještě tentýž rok, 5. 8., kámen vyfotil. Vlastním jeho malou, 8×6 cm, černobílou fotografií. V Aši je kámen veden mezi drobnými kamennými památkami pod evid. č. 9732. Zatím vždy mi kostel ochotně otevřela p. Cihlářová, která bydlí blízko kostela. Rozhlížel jsem se po hřbitově a přemýšlel jsem, kde mám hledat hrob kněze, Emanuela Svitavského (1855–1931), na kterém se nachází druhý křížový kámen. Svitavský zde dlouho působil jako farář a stal se čestným občanem obce.

Najednou slyším ženský hlas: „Jééé, my se známe.“ Byla to paní Zásmětová z blízké Číměře. Před nedávnem jsem se jí ptal na zajímavý hraniční kámen, „Manský les“, snad z roku 1555, který z původního místa, na katastru obce Číměř, někdo odcizil. Tenkrát mi neporadila. Dnes mi ukázala, kde se hrob nachází a hned přidala vzpomínku své babičky: „Pan farář zde byl velice oblíbený. Přál si, aby se opatrovníci jeho hrobu nemuseli starat o květinovou výzdobu. Proto chtěl mít na hrobě tento křížový kámen.“

Kde kámen původně stál, to už asi nezjistíme. Jedná se o nepravděpodobnou žulovou desku, rozměrů zhruba 100×38 cm, s pozitivně vytesaným, trojramenným křížem. Takto jsou označovány kříže biskupské, nebo papežské. Kámen je dost poškozený. V Aši je veden pod čísly 2413 a 2442.

J. F. Svoboda píše o třech křížových kamenech ve Střížově. Kde se nachází ten třetí? O jednom blízkém, uloženém vzhůru nohama, v tarasu v Číměři, vím. Ale cosi mi říká, že ten zmiňovaný to není. Při navrácení majetků, po roce 1989, noví majitelé pozemku hledali kámen s vytesaným křížem, východně od obce. Snad byl zaznamenaný v nějaké katastrální mapě. Kámen u Střížova nenašli. V jižní části obce je lokalita, kde se říká „Na Zabítý“. Mohl kámen stát zde? Když jsem se vracel do Třebíče, nedalo mi to a znovu jsem zastavil u křížku. Můj čmeláček zde už nebyl. Asi pochopil, že z plastové kytice nenasaje blahodárný nektar, ani se mu nepodaří květy opylit. Vzpomněl jsem si na jeho kolegu. To jsem seděl na chalupě, na dvorku, na schůdku, když na kvetoucí náprstník usedl statný čmelák. A hned se začal soukat do spodního květu, který se s ním utrl. Květ

i s čmelákem žuchl na zem. Čmeldovi se to vůbec nelíbilo. Brblal stejně, jako ten střížovský.

Je to už hodně dlouho, když jsem o čmelácích četl nějaké vědecké pojednání. Odborníci odchytili pár čmeláků, zvažili je, změřili plochu jejich křídel, spočítali, kolikrát za určitou časovou jednotku zamávají, nebo zatočí křídly a vyřkli ortel. Po technické stránce je vyloučené, aby čmeláci vzlétli. Ti to naštěstí neberou vážně a vesele si létají. Mám je rád.

1. 12. 2016.

Emanuel Nožička

Prátelství se neuzavírají jen z naší vůle. Potenciální styčné senzibility čekají od narození, kdy najdou protějšek v blesku setkání, lásky a ztotožnění, jednou provždy a přes smrt; dokonce i po ní budou tajemně pracovat, jakkoli světem zapomenuty: „Zemřelých jest nesmírně více nežli žijících, a ti, kteří už padli, úzkostně se dívají, dbá-li se jejich vnuknutí; jako chůvy bdí nad námi a žijí pro nás v ustavičném doufání, a jejich naděje naplňují se jen námi... Jsmet' jako stromy a nedávno nám zemřeli jsou jako pučícím lupením a květem a navzájem se ptají a dohadují, jaké bude ovoce jejich úmyslů...“

Je venkoncem bláhové domnívat se, že přátelství mohou být zrušena jako pracovní nebo nájemní poměr, kterému se podobají jen tuhé známosti rázu pouze společenského, kdykoli a bez následků vypověditelné. Dotek a objetí lásky se nedají zahladit, trvají, i když nemají pokračování, i když všechna přátelství nejsou jen vlahá a obšťastňující; bývají také krutá a mučivá.

Bedřich Fučík (Čtrnáctero zastavení, Triáda 2016)

Krajina srdce

Pro někoho je krajinou srdce jeho rodiště. Ne tak pro mě. Můj „rodný kraj“ se totiž rozkládá mezi vrcholem Vítkovem, Libeňským ostrovem a karlínskou Invalidovnou. Přírodu zde připomíná pár městských parků a ruderalů. Moc málo pro článek do ochrannářského časopisu a bohužel i málo pro hřejivé vzpomínky. Ta pravá krajina mého srdce leží v žulo-syenitovém masivu třebičsko-velkomeziříčském, především v okolí městečka Budišova, v jehož matrikách jsou moji předkové doloženi již od druhé poloviny 18. století. Rodové pouto však nebylo pro můj vztah k Budišovu rozhodující. Byly to každoroční prázdninové pobyty, prožité ve společnosti nemalého počtu místních vrstevníků, bratranců a sestřenic. Vše, co mi odpíral život ve velkoměstě, to jsem prožíval po dva letní měsíce s takovou intenzitou, že mi to zůstávalo po celý další školní rok v živé paměti. Lhal bych, kdybych tvrdil, že v těch vzpomínkách hrála hlavní roli příroda. Ta byla, hlavně zpočátku, jen bezděčnou kulisou konkrétních příhod. S přibývajícimi lety však nabývala stále většího významu. Stalo se tak zvláště v době studií, které jsem zčásti absolvoval v blízkém gymnáziu. Tehdy nebylo dne, abych alespoň na chvíli nezašel do lesa s kamarády, kteří měli podobné zájmy. Tak, jak jsem během let poznával budišovské obyvatele, pro mě ztrácela na anonymitě i místní flóra a fauna.

Lesy jsou v okolí Budišova borové a smrkové. Větší komplex tvoří pás lesů na hřebeni Brdců, kde nadmořská výška překračuje hranici 500 metrů. Při úpatí severního svahu

hřebene se dařilo smrku, který zde vytvořil i pár pěkných exemplářů. Pamatuji odtud i pár posledních jedlí. Druhý lesní celek, spíše rovinatého charakteru, tvořil jižně od Budišova les Doubrava, na východě tzv. Náměšťské lesy a na západě les Obora (i když obyvatelé nejbližší obce Náravec užívají pro něj jiné označení). Některé názvy (Doubí, V Lipáku, V Jalůvčí) svědčí o jiné dřevinné skladbě lesů v minulosti, než je ta dnešní. Když jsem získal první vědomosti z botaniky a fytoecologie, ověřil jsem si to nálezem kopytníku evropského, mařinky vonné, plícníku lékařského či pstročku dvoulistého, jakožto solitérních pamětníků listnatých lesů. Lesy v mých očích tehdy nebyly chudé. Vždyť jedny prázdniny jsem mírně otupil své měšťanské komplexy determinací deseti druhů lišejníků.

Skladbu lesů určil zde v posledních 100 až 200 letech člověk. Nemohl však ovlivnit jejich vzrůst. Ten byl určen žulovým substrátem, který dává vznik chudým, písčitém půdám. Borovice na Brdcích nepřekročila za celý můj život výšku 10–15 metrů, o tloušťce kmenů ani nemluvě. Křovinné patro bylo vyvinuto jen pomístně, hlavně je tvořil bez červený. Z bylinného patra pamatuji šťavel kyselý, přesličku lesní, kakost smrdutý a na lesních světlinách a okrajích třtinu křovištní a rákosovitou. Orná půda je místy tak mělká, že se ani v minulosti nehodila k obdělávání, tak vznikaly pro kraj typické malé lesíky. Některé smrkové, jiné borové, podle volby majitele. Mé vzpomínky z dětství se vážou k těm borovým. Ani v minulosti k nim nevedla cesta, byly to ostrůvky obklopené poli. Pamatuji, jak jsme jednou k jednomu z nich zamířili. Při chůzi mezi pšenicí a žitem jsme si připadali jako objevitelé neznámé pevniny. Tento konkrétní obrázek si pamatuji proto, že jsem tam, erudován Sekorovým Ferdou mravencem, určil přítomnost larev mravkolva podle trychtýřků jemňoučkého pisku.

Přesto, že celoroční úhrn srážek není na Budišovsku malý, trpí kraj v důsledku dostupnosti substrátu nedostatečnými zásobami podzemní vody. V roce 1947 to byla pro Budišov hotová katastrofa. Potoků není v okolí Budišova mnoho a jsou většinou jen málo vodnaté. Ovšem v době mého dětství měly i v létě alespoň trochu vody, takže i na loukách pod humny jsme v době sečení otav čvachtali bosýma nohama po jejich březích a trhali pomněnky babičce na hrob. Roztroušené v březích potoků byly podchycené tenké prameny opatřené trubkou a vedle stojícím pomačkaným plecháčkem, který vybízel k uhašení žízně. Je to skoro k neuvěření, ale tyto potoky dokážou ještě dnes nasytit soustavu rybníků, kterých není v okolí Budišova tak málo. Největší z nich, Pyšelák, býval každoročně oživen sokolskými dorostenci z Hodonína, kteří si na romantickém poloostrovu vždy vybudovali tábor. Ostatní rybníky jsou menší, ale o nic méně romantické včetně názvů jako Podhájek, Stračíněk, Hastmánek. Koupání je mou celoživotní vášní a tu jsem získal právě zde. Není mezi budišovskými rybníky a rybníčky snad jediný, v kterém bych si alespoň jednou nezkusil zaplavat stejně, jako jsem neváhal v září okusit moře v Botnickém zálivu či velmi chladný Atlantik v Brestu. Každý z těch rybníků má u své vtokové části pás orobince, rdestu či zblochanu, na břehu alespoň kousek lesa a na hrázi pár olší, vrb či osamělou borovici. Ptačích druhů vázaných na vodu není mnoho, rozhodně méně, než na nedalekých Studeneckých rybnících. Přesto jsou nedílnou součástí i toho nejmenšího z nich.

S přibývajícími lety stále více srovnávám své vzpomínky s dnešní tváří tohoto kraje. Rybník Pyšelák je již dvě tři desetiletí zhyzděn invazi rekreačních chat, leckterá plní

mez s trnkou či šípem byla zorána v rámci socialistické bitvy o každou píď půdy. Ze stejné příčiny bylo vykáceno nemálo těch malých lesíků a jejich balvanité podloží rozstříleno. Zmizelo mnoho polních cest, z nichž nejvíce litují travnaté, co vedla k doubravské samotě a byla z jedné strany lemována, jako miniaturními menhiry, kameny odvalenými z okolních polí. Vlastní Doubrava utrpěla nejvíc, protože zde byla vybudována monstrózní lesní velkoškolka, vybavená mj. kandelábry městského stříhu. Tak jako všude, i na Budišovsku byly louky zmeliorovány, z těch lesních zmizel rašeliník, z potoků byly celé úseky v březích zpevněny nebo zmizely v trubkách. Jen s námahou nalézám pár lokalit lišejníků, z nichž zbyla sotva polovina druhů.

Přes všechny tyto změny, které se přírodovědce bolestně dotýkají, si kraj podržel ještě dost půvabů, o kterých zde dosud nebyla zmínka. U budišovského kostela, v městečku, u zámku i v přilehlém parku můžeme ještě dnes obdivovat sochařskou výzdobu, vzniklou z podnětu hrabat Paarů před 270 lety. Z vrcholu Zrádného kopce nad Budišovem, poblíž ruiny větrného mlýna (zvaného tady Věterák), je stále úchvatný pohled na daleké obzory, až někam k vesničce Rudě, jejíž bílá kostelní věž jako maják dominuje silnici stoupající od Velkého Meziříčí k Velké Bíteši. Níže, mezi terénními vlnami, ozdobenými neopakovatelnou modří lesů, prozrazuje bílá stužka oparu romantický úsek řeky Oslavy mezi nesměřskou hájovnou a zříceninou hrádku Dubu pod Demlovým Tasovem. Stejně tak stále mohou posedět (nejlépe před západem slunce) na Topolské hrázi pod stoletými lipami chránícími krucifix, zbudovaný zde mými bohabojnými předky. Odtud je také jeden z nejhezčích pohledů na Budišov.

Ať zde, nebo jinde, všude je na Budišovsku relativní klid, tak potřebný pro dnešního člověka. Frekvence dopravy na okresních silničkách není velká, v Budišově není žádný průmyslový objekt. Nejraději mám v Budišově přelom srpna a září. Po hladině mého oblíbeného rybníka se prohání jen pár olšových lupenů. Na hrázi zkoumám starou vrbu, jestli z ní stále ještě vyletuje tyrkysový ledňáček. Pak plavu na opačný konec rybníka, kde je voda nejteplejší, vyruším rodinku lysek, poslouchám komorní orchestr kuněk obecných. Teprve souvislý škraloup okřehku mě donutí otočit zpět ke hrázi a já přitom myslím na ty bláhovce, kteří hledají odpočinek a klid v Bibione nebo na Mallorce.

Jan Zejda (Otištěno z časopisu Veronica 3/1998)

Můj strýček a prorok Izaiáš aneb Odpust', Pane, bývám roztržitá

Nedávno se mi připletl do ruky článek, který mi kdysi otiskli v jednom brněnském farním časopise. A tak mě napadlo, že by třeba mohl zajímat i čtenáře Budišovského zpravodaje. Bez ohledu na druh a sílu jejich vyznání – vždyť smích je vlastně vzácný Boží dar.

Jedna holčička se prý modlila: „...*sedí na krabici Boha, Otce všemohoucího*...“. No, dnes neříkáme „*na pravici*“, ale „*po pravici*“, a tak už by se to stát nemělo. Nicméně, když přeče jen občas slyším tu starou verzi *Věřím v Boha*, někdy se mi v myšlenkách tam ta „*krabice*“ připlete.

Nevím, jestli je výše uvedená příhoda o svérázné modlitbě pravdivá. V naší rodině se však traduje jedna, která se (prý) zaručeně stala. Jeden můj strýček z Hlubokých Mašůvek v dětství při modlitbě *Zdravas Maria* osvědčil svéráznou logiku, když odmítl

říkat „*plod života tvého*“, protože „*plot je mezi zahradama, správně tam má být prot*“ (což po mašovsku znamená prut).

A přitom tehdy určitě nevěděl, že už prorok Izaiáš v osmém století před Kristem mluví o Mesiáši jako o výhonku z kořene Jesse. Chtěla jsem si ověřit, zda se jedná skutečně o Izaiáše a v ekumenickém překladu jsem se dokonce dočetla: „*Vzejde proutek z pařezu Jišajova.*“ Tak vida! Při každém *Zdrávasu* na to naštěstí nemyslím (představte si, jak by to vypadalo při modlitbě růžence). Když ale slyším příslušnou pasáž z Izaiáše, vzpomenu si obvykle na proutek a plot mezi zahradami. Ještě že se tento úryvek čte jen jednou ročně (tedy alespoň myslím).

To evangelium, kde se mluví o Proměnění Páně, slyšíme víckrát a vždycky se při něm v myšlenkách vracím do hodiny náboženství v dětství, kdy nám pan farář zpestřil probíranou látku tímto vtípem: Při čtení z biblické dějepavy jedna holka nedával pozor (byly jsme tehdy dívčí třída, proto tam asi nevystupoval obligátní Pepíček). Pan farář ji vyvolal, aby četla dál. Její předchůdkyně došla k místu, kde Petr říká, že by chtěl na hoře postavit tři stany. Nepozora to nemohla najít a pan farář pohrozil: „*Že ti dám pohlavek!*“ A ona to konečně našla a pokračovala: „*Tobě jeden, Mojžíšovi jeden, Eliášovi jeden...*“.

Jiná anekdota mě napadá, když v době vánoční slyšíme jásavé zvolání: „*Dítě se nám narodilo, syn nám byl dán!*“ V jedné farnosti se chystali postavit betlém a nějak se nemohli shodnout na ploše, na kterou jej umístí, ani na nápisu nad ním. Telegrafovali tedy nepřítomnému panu faráři, aby jim obratem sdělil, jakou má představu. Odpověď obdrželi takřka okamžitě: *Dítě se nám narodilo. Dva metry dlouhý, metr široký.*

Dokonce i některé písně mě rozptylují. V jednom hornickém kraji prý varhaník vtípalek po sobotě, kdy havíři utápěli výplatu v hospodě hrával *Na své tváře padáme* a potom *Pozdvihni se, duše z prachu.*

Kolikrát jen slyšíme v kostele slovo *spasení* či příbuzné tvary! A někdy (ještě, že ne vždycky) se mi vybavuje: *Jeteli, proč se nemodlíš? Nechci být spasen.* A když slyším, jak Petrova tchyně ležela v horečce, odháním z mysli známou hádanku: *Víte, proč Petr zapřel Krista? Protože mu uzdravil tchyni.*

Budu už raději končit, i když je těch úletů ještě mnohem víc – a to nepočítám tu „běžnou“ roztržitost, kdy se nám myšlenky najednou někam zatoulají. V usebrání před přijetím eucharistie pak říkám: „*Odpust', Pane, zase jsem byla tolik roztržitá.*“ A zdá se mi, že slyším: „*Poděkuj za smysl pro humor. To ale neznamená, že se nemusíš snažit o větší soustředění.*“ „*Budu, Pane, ale musíš mi moc pomáhat. Jak se znám, dá to velkou fušku!*“

Marie Holasová

Apríl

Jinak řečeno duben, ale ten apríl se k němu hodí, protože si děláme prvního ze sebe legrace, a to počasí dubnové si zase dělá bláznů z lidí. Zahajuje jaro, aspoň u nás, na Horácku, protože březen to většinou nezvládá. Po zimě, která končí v hněvu, vnímáme jarní vůně v ptačím zpěvu. Krajina zalitá jarním sluncem široce prostírá se, že jako zázrak zdá se.

Studeně do květů padá déšť. Sem tam se ještě zatřpytí sněhová vločka. Léto si ještě trochu počká! Vzduch je teď zaplněn zamilovanými ptáčími zpěvy. Dva skřiváci pod Brcama míří výš a výš, a jsou plní něhy.

Staleté pranostiky nám říkají, co je duben. Aprílové počasí je nad ženu vrtkavější! Bouřky v dubnu zvěstují dobré léto. Mokrý duben – hojnost ovoce.

Převládajícím měsíčním znamením dubna je beran. Je to znamení tvrdohlavé, stádové, někdy i trochu tupé. Nepomlouvám, ale vím to z vlastních poznatků, neb mám doma pětihlavé stádo těchto sveřepých trkavců.

A tak někoho na Apríla napálíme, poškádlíme a pak se společně tomu zasmějeme, nebudeme nadávat na deštivé počasí, nebo na nutnost pořád topit, na „tu dlouhou zimu“. Vždyť přece platí další pranostika, že ...duben, za kamny budem.

Těšme se na to, co nám ten rok přinese...

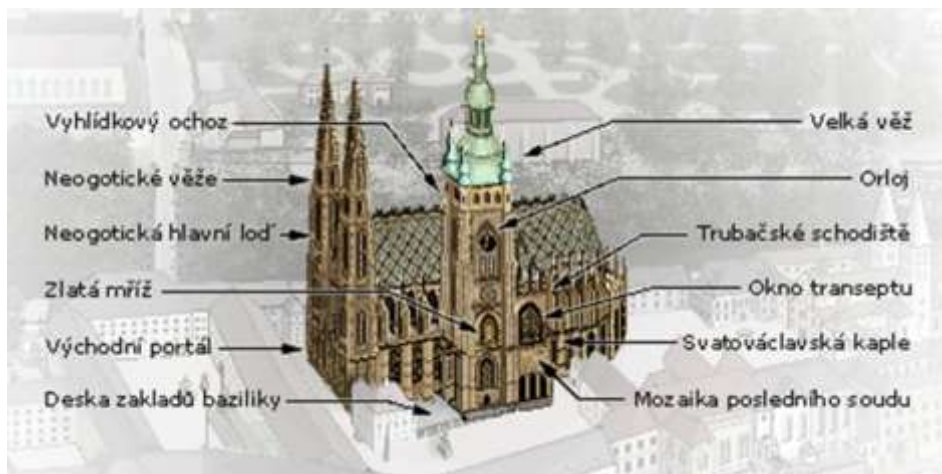
Ing. Rostislav Tesář

Další korouhev

Na naší cestě za českými korouhvemi na sakrálních stavbách se dnes zastavíme u chrámu sv. Víta v Praze.

Na místě dnešní katedrály nechal postavit již v 10. století sv. Václav rotundu sv. Víta. Základní kámen katedrály byl položen 21. 11. 1344 Karlem IV., arcibiskupem Arnoštem z Pardubic a Janem Lucemburským. Roku 1562 byla dokončena velká věž opatřena renesanční hlavicí. Na přelomu 19. a 20. století byla v původním gotickém sluhu přistavěna západní loď chrámu se dvěma věžemi. Mezi významnými staviteli byli Matyáš z Arasu a Petr Parléř.

Rozměry chrámu jsou 124×60 m, hlavní věž je 96,5 m vysoká, dvě čelní věže 82 m, výška klenby je 33,2 m. Nadmořská výška před Zlatou bránou je 257 m.

V roce 1549 byl pro katedrálu ulit největší český zvon Zikmund vážící 16 tun, jenž je součástí katedrály dodnes.

Makovice s korouhví ve tvaru českého lva s křížem

Na Zlaté bráně z doby Karla IV. je Mozaika Posledního soudu, postavy českých patronů a Karla IV. a Elišky Pomořanské z roku 1371.

V katedrále jsou ostatky sv. Václava (r. 938) a sv. Vojtěcha (r. 1037) a též se zde nacházejí české korunovační klenoty uložené v Korunní komoře chrámu.

Na vrcholu věže je zasazena makovice o průměru 75 cm s měděnými tubusy obsahujícími údaje o opravě věže. Nad kopulí je od 18. století vztyčena pozlacená jednostranná měděná pozlacená korouhev ve tvaru českého lva s křížem v tlapách, vysoká asi 3 m. Korouhev se otáčí v ložisku umístěném v makovici.

Dekretem kardinála Vlka ze dne 23. dubna 1997 k tisíciletému výročí smrti sv. Vojtěcha byla katedrála znovu zasvěcena svatým Vítovi, Václavovi a Vojtěchovi.

Literatura: Wikipedia – Pražský hrad Katedrála sv. Víta

Karel Pavlíček

„London v Oltecu“

Přistanu na rolu, klofnu lupeň na šalinu, hópnu na retých, vyhrnu do štatlu, naklapu na šmirgl, přešópnu na trajfl a valím na Gelbec zgómnót svó hercnu.

I já jsem musel absolvovat cestu do Brna, kam mnoho budišovských občanů jezdí za různými záležitostmi mnohem více, než do svého krajského města. Není důležité, co jsem v našem bývalém (11. 4. 1960 – 12. 11. 2000) krajském městě pohledával, proto nepokládám za nutné ukázkou „brněnského Hantecu“ z úvodu překládat. Spíše bych chtěl uvést své tři postřehy z onoho města.

Ačkoliv Brňany poznáte po specifickém přízvuku v řeči, zmíněnému Hantecu už leckterý obyvatel Brna moc nerozumí, přestože se mu v podání některých bavičů dodnes všichni smějeme. Tento geniální (nebojím se říci) „jazyk“ vznikl totiž dlouholetým vývojem u lidí s nekonečným smyslem pro humor a je škoda, že dnes pomalu zaniká.

Ačkoliv Brňané si hodně považují svých tradic, zjistil jsem, že někteří (včetně nejmenovaného docenta nejmenované brněnské vysoké školy) nevědí, co se to hraje na brněnském hlavním nádraží při hlášení rozhlasu za znělku, přestože za obnovení této melodie se strhl v letech 2015–2016 lýtý boj, který nakonec obyvatelé tohoto sympatického města slavně vyhráli, takže „Hvězdy nad Brnem“*) můžeme slyšet při příjezdu na „rolu“ i dnes.

Ačkoliv Brňané procházejí určitým vývojem, svůj specifický humor si nepochybně zachovali, což je zřejmé i z toho, že na Žlutém kopci existuje taneční studio s názvem No feet (bez chodidel?, beze stop?).

*) Znělka hlášení rozhlasu na brněnském hlavním nádraží pochází z úvodu písně „Hvězdy jsou jak sedmikrásky nad Brnem“, kterou uvedl v Brně do hudebního života (jak jinak) brněnský legendární kapelník Gustav Brom (vl. jm. Frkal, 1921–95), který ale není autorem písně, zapsal jen do not melodií jiné brněnské legendy, básníka Josefa Kainara (1917–71), který je (jak jinak) i autorem textu. Poprvé tuto píseň nahrál na desku pod názvem „Hvězdy nad Brnem“ v roce 1955 s Brněnským estrádním rozhlasovým orchestrem dnes již téměř zapomenutý zpěvák Milan Směták.

Ladislav Dokulil

Literatura: encyklopedie.brna.cz

Všichni jsme dělníky na společném díle

Rok 2017 má prý být rokem velkých rozhodnutí, velkých skoků do budoucnosti. Jestli dobré, nebo špatné, prognózy neříkají. Máme se sice moc dobře, žijeme v bezpečné době, ale televize a jiná média nás zásobují spoustou ne zrovna pozitivních informací. Jsme nespokojení. Rekordně utrácíme a pak jsme zavaleni nepotřebnými věcmi. Máme prý krizi identity, rodiny, zdraví, jsme konzumní společnost, mladí lidé jsou čím dál horší, pošlapáváme morální a lidské principy. Šíří se ubrečenost, poraženectví, podceňování sebe sama. Někteří lidé touží žít ve středověku, to prý bylo super. Nebylo! Nevydržel by to náš imunitní systém, a nemáme praktické dovednosti k přežití. Už by to stačilo!!!, slyším naše věrné čtenáře. Dávám jim za pravdu.

Aniž bych to komukoliv vnucoval, já to vidím poněkud jinak. Podívejme se jen na život v Budišově. A vím to z pozorování i z Budišovských zpravodajů, kde je to na věky věků zaznamenáno černé na bílém. Kolik se zde za minulé roky konalo akcí! Jak bohatě žije základní škola, co dělají pro pokračování tradic naše ženy, pro kulturu divadelníci, pro sport fotbalisté. A co hasiči, myslivci či pěstitelé zvířátek! Jak se stará vedení obce, aby byl život dobrý! Zcela jistě se prodloužil i tady průměrný věk lidí, i když zde od malička dýcháme radonový vzduch. Jsou zde i pracovní příležitosti, byť samozřejmě ne pro všechny. Ale to také není ani možné při tom rychlém technickém pokroku. Vždyť dříve na polích pracovaly celé rodiny, dnes na to najede Jirka Klímů s kombajnem a je obilí sklizeno. A ze spřátelené Nárámče se mi také doneslo, že dělají dožínky dokonce v krojích, na které je Horácko chudé.

Lidé mají pocit – a tak to v historii většinou bývá – že svět nekráčí, jak by měl. No, ale sami tomu nepomohou! Ale jako vždy vyhrává víra, realistické a pozitivní chápání světa a schopnost něco udělat.

Tuto krajinu naši předkové pluhem orali, zrno do písečné půdy sázeli, nebe o dešť prosili, v době zrání úrodu muži kosami kosili, ženy do snopů vázaly, do stodol vozili a cepy mlátili, aby chléb vezdejší napekli a děti nakrmili, dobytek na žirné louky vyháněli, o poslední sousto se s potřebnými dělili, také boty si vyráběli, i nábytek a povozy a koně kovali, jiní zas jejich děti vědám i slušnosti učili, na stěny skromných domů si obrázky svaté věšeli, a také potomky svoje plodili, vychovávali, pak se z nich radovali, na pohřbech sousedů plakali a pod Gotharda je ukládali a ve smíření s životem plodným pak sami umírali, s touto krajinou žili vždy v míru, z ní čerpali do života sílu, i pro přežití svého rodu víru... přestože zažili mnoho neštěstí, stále touží po štěstí, ve zrání lidstva plně žít, až se dostaví duše klid. Takovou dlouhou větu BZ ještě nikdy neuvedl, a je v ní celý lidský život.

A tak prosím, kdo jen trochu můžete, pro naši obec něco dělejte! No a k tomu nám dopomáhej Bůh a dobří duchové z Brců, přátelé, aspiriny, brufeny, inzulinu, bypassy, víno a zpěv i ženy naše budišovské, laskavé a o nás pečující...

Ing. Rostislav Tesař

Mosul a Budišov

Je to bizarní spojení. Severoirácký Mosul, město proslavené unikátní architekturou ze 12. a 13. století, ve kterém tzv. Islámský stát úmyslně zboutil už padesátku islámských a křesťanských historických staveb a Budišov, malé městečko z jihozápadní Moravy.

V médiích mě zaujala informace, že čeští vědci vytvářejí počítačový program, který je schopen z množství fotografií, pořízených z různých stran a úhlů, vytvořit modely zničených historických budov či objektů v Mosulu. Čím více fotografií, tím přesnější model.

V Budišově naštěstí nemáme šílené teroristy. V minulých letech ale mnoho soch a plastik v Budišově (třeba socha T. G. Masaryka), především v zámeckém parku, ale i v okolí Budišova (např. plastika erbu na hospodářské budově bývalého panského mlýna u řeky Oslavy), neodolalo nájezdu zlodějů a vandalů.

Napadla mě možná idealistická a naivní myšlenka, že podle dochovaných fotografií by se mohly pořídit i digitální modely odcizených budišovských soch. Asi by nebylo marné pořídit detailní fotodokumentaci budišovských soch a plastik nebo dokonce pomocí prostorového skeneru pořídit i digitální skeny památek, které ještě zub času či vandalové nezničili nebo zloději neukradli. Byla by to investice do

budoucná. Třeba zanedlouho přijde doba, kdy bude možno si digitální modely vytisknout v přijatelném měřítku na 3D tiskárnách.

Ladislav Eichler, foto Reuters (Mosul), Josef Matoušek (Budišov)

ZE SPORTU

Podium Svobody

„Zase bych jednou chtěl zažít, že budu stát na startu, věřit sám v sebe, v cíli zvednu ruce nahoru a třeba budu brát i medaili.“
(Třebíčsko 9/IV, 3. 3. 2017)

Stalo se. Až na ty zvednuté ruce v cíli. Oslava byla až po vylouštění cílové fotografie běhu na 60 m překážek v srbském Bělehradě. Ten bronz Petru Svobodovi z Budišova neunikl, třebaže (jak viděli ti, kteří si to přežrali pomalu) ještě asi tři metry před cílem byl čtvrtý – v posledním metru hodil ramenem a vzhledem k Petrově výšce to na „bednu“ vyšlo. Pak už jsme mohli jen sledovat triumfální běh Svobody na oslavu opravdu vydržené medaile.

K radosti byl nepochybně důvod. Kdo sledoval tu téměř šestiletou anabázi mistra Evropy s nehojícím se opakovaným zraněním, hrozící amputací nohy, pokusy o alespoň nějaký výkon, dvakrát diskvalifikace, dvakrát zrušená diskvalifikace, rozpačitá umístění až k letošnímu úspěchu, ten tu euforii Petrovi musí nepochybně přát. Navíc čas 7.53 nemálo slibuje i do dalších klání.

Mezi zlatem, stříbrem, bronzem a „bramborou“ byla vždy jediná setina:

1. Andy Pozzi	GBR	7.51
2. Pascal Martinot-Lagarde	FRA	7.52
3. Petr Svoboda	CZE	7.53
4. Garfield Darien	FRA	7.54
5. Aurel Manga	FRA	7.58

Blahopřejeme budišovskému atletovi nejen k tomu bronzu, ale i k jeho nezlomné vůli překonávat překážky (a nejen ty na dráze).

Ladislav Dokulil

_____1. 4. _____

Nejdelší slova a věty ze souhlásek

scvrnkls, čtvrtsmršť, čtvrtčtvrť

Smrk z Brd pln skvrn z mlh strhl smršť zrn z prh.

(autor Jiří Zahradníček, Vodňany)

Blb vlk pln žbrnd zdrhl hrd z mlh Brd skrz vrch Smrk v čtvrt' srn Krč.

(autor Milan Hanák, Praha)

Škrt plch z mlh Brd pln skvrn z mrv prv hrd scvrnk l z brzd skrz trs chrp v krs vrb mls mrc h srn čtvtrhrst zrn.

(autor Ivan Rilich, Frymburk)

překlad: Lakomý hlodavec z čeledi plchovitých, který pocházel z pohoří Brdy, kde bývá často mlha, a který byl plný skvrn od chlévské mrvy, nejdříve ze všeho hrdě scvrnkul z brzd skrze trs rostlin zvaných chrpa až do zakrslých stromů, jimiž byly v tomto případě vrby, pochoutku srnek-potvor, kterou bylo čtvrt hrstí zrní

POČASÍ

Měsíční úhrn srážek

prosinec 2016	18,6 mm
leden 2017	31,1 mm
únor 2017	9,8 mm

Doplnění denního úhrnu srážek v roce 2016 (mm)

listopad	29,3												
1.	0,2	5.	3,8	6.	4,8	9.	0,1	10.	1,3	15.	4,0	16.	4,6
17.	1,0	18.	0,5	19.	3,0	23.	1,0	24.	1,4	25.	0,7	26.	0,3
27.	0,7	28.	2,0										
prosinec:	8,6												
1.	3,5	11.	1,4	12.	0,8	18.	8,5	21.	0,6	22.	0,8	23.	0,1
24.	1,5	25.	1,4										

Celkové množství srážek za rok 2016: 429,1 mm

Pro porovnání:

2013	578,4 mm
2014	646,6 mm
2015	392,3 mm

Oprava

V článku Oranžové hřiště v minulém čísle vypadl z popisu autor fotografií Stanislav Bačák. Omlouváme se.

L. Dokulil

...z minulého čísla ještě vyluštění doplňovačky: NÁŠ ZPRAVODAJ

(Uhodnout, že čísla u tajenky znamenají pořadí žádaného písmene, určitě nebylo těžké. Trochu chyták se skrýval v mezeře u Spáleného Dvora, ale opravdu jen trochu.)

L. Dokulil

JÍZDNÍ ŘÁD

Platí od 11. XII 2016 do 9. XII. 2017

Křižanov – Studenec

přípoj						do Třebíče	
Vel. Meziříčí	Budišov	Studenec	do Brna		odjezd	příjezd	
odjezd	odjezd	příjezd	odjezd	příjezd	odjezd	příjezd	
	4.14 p	4.25 p	4.30	5.37	4.49	5.06	
5.17 x	5.45	5.57 x	6.00 x	7.10	6.00 x	6.17	
8.12 x,s	8.42	8.53	8.58 x,s	10,12	8.58	9.15	
10.16 s,n	10.42 s,n	10.53	10.58	12.12	10.58	11.15	
12.14 x,n	12.42 x,n	12.53	12.58	14.14	12.58	13.15	
14.21	14.47	14.58	15.01	16.14	15.01	15.18	
16.01	16.35	16.46	16.58	18.14	16.58	17.15	
19.19 z	19.43 z	19.55	21.03	22.11			

Studenec – Křižanov

přípoj						Vel. Meziříčí	
z Brna		z Třebíče		Studenec	Budišov	odjezd	příjezd
odjezd	příjezd	odjezd	příjezd	odjezd	odjezd	odjezd	příjezd
		6.20 x	6,35	7.02 x,s	7.16	7.44 x,s	
7.39	8.55	8,39 x,s	8.57	9.02 x,s	9,16	9.42 x,s	
9.39	10.55	10.39	10.57	11.02 s,n	11.16	11.42 s,n	
11.39	12.55	12.39	12.57	13.00 x,n	13.14	13.40 x,n	
13.39	14.55	14.42	15.00	15.05	15.19	15.47	
15.39	16.55	16.39	16.57	17.03	17.17	17.43	
18.39	19.57	19.41 x	19.56	20.00 x	20,14	20.39	

Vysvětlivky:

z – nejede 24., 25., 31.XII

x – jede v pracovní dny; nejede 27. – 30.XII

x, s – jede v pracovní dny, sobotu a 14.IV.; 5.VII.; 28.IX.; 17.XI.; nejede 15.IV.; 18.XI.

x, n – jede v pracovní dny a neděli a státem uznané svátky; nejede 24.25.XII; 14.–16.,30.IV.;7.V; 5.VII; 28.X.; 17.XI.

s, n – jede jen v sobotu a neděli

p – jede jen v pondělí a 29.III.; 7.VII.; nejede 28.XII.; 4.VII

časy beze značek – jede v pracovní dny, sobotu a neděli

Poznámka: Vel. Meziříčí (stanice nad Penny Marketem)

Za zaslání jízdního řádu děkujeme Josefu Vlčkovi

Nejdelší názvy obcí v České republice

jednoslovné

Prostředkovice

více slov (30 písmen a více)

Dobrá Voda u Českých Budějovic

Bartošovice v Orlických horách

Jakubov u Moravských Budějovic

Vicenice u Náměště nad Oslavou

Blatnice pod Svatým Antonínkem

Albrechtice v Jizerských horách

Brandýs nad Labem-Stará Boleslav

Nová Ves u Nového Města na Moravě

Nejčastější slovo v názvu obce je Lhota

Nejvíce jmen měla obec Příštpo

Příštba, Přisba, Přístpo, Příštbo, Přispa, Přistbo a Příšpo, od r. 1921 Příštpo

i část Karviné Doly

Karwin, Karvín, Karvina, Karvinná, Karviná, Karwin-Freistadt, Karviná-Doly, Karviná

2-Doly, Doly.

Nejdelší názvy ve světě

obec a platné doménové jméno (Wales)

Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogoch

víceslovné (hlavní město Thajska)

Krung Thep Maha Nakhon Amorn Rarranakosindra Mahindrayutthaya Mahadilokpop

Noparattana Radchhami Buriom Udom Rachnivet Mahastan Amorn Pirmarn Avatarn

Satit Sakatuttiya Vishnuharm Prasit

(překlad: Město andělů, velké město a sídlo Buddhy, nedobytné město boha Indry, velké hlavní město světa vyzdobené devíti cennými drahokamy, bohaté na mocné královské paláce, které se rovnají nebeskému domovu boha, město, které bylo darováno Indrou a postaveno Višnuem.)

kopec (N. Zéland – 305 m)

Taumatawhakatangihangakoauauotamateaurehaeaturipukakapikimaungahoronukupokaiwhenuakitanatahu

Jezero (Massachusetts)

Chargoggagoggmanchauggagoggchaubunagungamaugg

OBSAH

ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE	2
Usnesení č. 15 ze zasedání Zastupitelstva městyse Budišov ze dne 21. 11. 2016	2
Úpravy v městysi	3
Zámecký plot opět v plné kráse	3
Zimní úklid komunikací	6
Milí spoluobčané	6
<i>Přečteno (1. 4.)</i>	7
ZPRÁVY	8
Vánoční koncert	8
Tříkrálová sbírka	10
Do Třebíče přijel vlak	12
Z farního kalendáře	12
<i>Palindromy (1. 4.)</i>	12
65 let školy	13
Z HISTORIE	16
Z historie budišovské školy XXV, ročník 1957	16
6. A, šk. r. 1968/69, třídní učitel Eduard Rambousek	16
I. třída, šk. r. 1963/64, třídní učitelka Božena Machátová	17
Zajímavá příjmení v České republice (1.4.)	17
V budišovské škole jsem také učil	18
25 let českého internetu	18
Zapomenutý polní kříž	20
Fotografie z archívu	22
<i>Nejdelší slova (1. 4.)</i>	23
Z BUDIŠOVA A OKOLÍ	24
Základní škola Budišov	24
Budišovský tukan	24
Medové snídaně	24
Plavání pro 3. a 4. třídu	25
Adventní tvoření	25
Vánoční jarmark	25
Čertovské dopoledne	26
Vánoční besídka	26
Školní ples	26
Den rekordů	28
Třetřáci na Ostrůvku	28
Lyžařský výcvikový kurz pro 1. stupeň	28
Slavnost čtení	28
Táto – pojď si hrát!	29
Týden s angličtinou	29
Jak vzniká obecní zpravodaj 4 – před tiskem (éra lámací)	30
Střížov – dva křížové kameny	32

Krajina srdce	34
Můj strýček a prorok Izaiáš aneb Odpusť, Pane, bývám roztržitá	36
Apríl	37
Další korouhev	38
„London v Oltecu“	40
Všichni jsme dělníky na společném díle	41
Mosul a Budišov	41
ZE SPORTU	53
Podium Svobody	43
<i>Nejdelší slova a věty ze souhlásek (1. 4.)</i>	43
POČASÍ	44
Oprava	44
JÍZDNÍ ŘÁD	45
<i>Nejdelší názvy obcí v České republice (1. 4.)</i>	46
<i>Nejdelší názvy ve světě (1. 4.)</i>	46

PŘÍLOHA 1/2017: KRONIKA MĚSTEČKA BUDIŠOVA – VÝPISKY IV

_____1. 4. _____

Takto označené poznámky by mohly být aprílové mystifikace (vycházíme 1. dubna).
Nejsou.

Jediný Apríl je ten, že zde žádný Apríl není – vše je posbíráno z různých zdrojů.

Přesto tyto kuriozity mohou pobavit a jsou důkazem, že sám život vytváří mnohem lepší
Apríly, než by dokázal vymyslet ten nejlepší šprýmař.

Ladislav Dokulil